

Uitvoeringsplan van Beschermd wonen naar Thuis in de wijk

DOORONTWIKKELING BESCHERMD WONEN NAAR THUIS IN DE WIJK

Uitvoeringsplan Thuis in de wijk 2022-2025 / uitvoeringsagenda 2022

INHOUD

Inleiding	3
1. Doelgroep	4
2. Toegang	5
3. Lokale verbinding	8
4. Wonen	9
5. Financiën en monitoring	10
6. Inkoop-contractering	14

DOORONTWIKKELING BESCHERMD WONEN NAAR THUIS IN DE WIJK

Uitvoeringsplan Thuis in de wijk 2022-2025 / uitvoeringsagenda 2022

INLEIDING

Elke gemeente draagt individueel de wettelijke verantwoordelijkheid voor hulp en ondersteuning aan eigen inwoners. Landelijk is onderkend dat regionale samenwerking hierbij een voorwaarde is. Dat is vastgelegd in de landelijke Norm van Opdrachtgeverschap (NvO), waar gemeenten zich aan verbonden hebben. Tot 1 januari 2022 vallen de diensten Beschermd wonen onder de constructie van een centrumgemeente. De gemeente Helmond ontvangt daarvoor middelen van het rijk om deze taken uit te voeren voor de gemeenten in de Peelregio (Asten, Deurne, Gemert-Bakel, Laarbeek en Someren). In die hoedanigheid hebben we afgelopen jaren de eerste stappen gezet om waar mogelijk mensen in hun eigen omgeving te laten wonen. Het product Begeleiding Plus (Beschermd thuis) is hier een uitwerking van. Begeleiding Plus wordt ingezet bij de afschaling van Beschermd wonen naar zelfstandig (begeleid) wonen of ter voorkoming van opname in een voorziening Beschermd wonen (opschaling). Daaronder valt het bieden van 24-uurs bereikbaarheid van de begeleiding en deels planbare en deels onplanbare begeleiding. De komende jaren gaan we de beweging naar extramuraal wonen verder uitrollen.

In juni 2020 hebben de 6 gemeenten met het vaststellen van het regioplan 'Doorontwikkeling Beschermd wonen in de Peelregio: Inclusie Centraal' afgesproken dat we samen willen werken aan de doorontwikkeling van Beschermd wonen en Beschermd thuis. Binnen onze regio willen we een verregaande samenwerking organiseren gebaseerd op solidariteit en vertrouwen. Dit vraagt om transparantie op alle aspecten die raken aan Beschermd wonen, o.a. zorginkoop, de voortgang zorgtrajecten, maar ook een financiële verantwoording op de gezamenlijke middelen die we hiervoor ontvangen van het Rijk. Daarom vormen we per 1 januari 2022 één regio en geven met elkaar inhoud aan de opdracht en verantwoordelijkheid om de zorg en de ondersteuning rondom Beschermd wonen voor onze inwoners zo optimaal mogelijk te organiseren. Door als regio gezamenlijk Beschermd wonen aan te bieden behouden we de schaalgrootte die nodig is om voldoende gevarieerd aanbod te creëren en borgen we de kennis en expertise om de regie op deze specialistische ondersteuning te kunnen voeren. De manier waarop we samenwerken leggen we vast. Zo creëren we een structuur die de samenwerking verder helpt en invulling geeft aan de randvoorwaarden die noodzakelijk zijn om de beweging van Beschermd wonen naar Beschermd thuis te realiseren, met sociale inclusie als ultieme ambitie. Dit vraagt om een sterke verbinding met de

lokale ondersteuningsmogelijkheden. Sociale inclusie, oftewel 'Thuis in de wijk' betekent:

- Fijn en veilig wonen;
- Zinnige dagbesteding/daginvulling;
- Gezonde financiële situatie;
- Ondersteuning op maat en passend bij de hulpvraag;
- Prettig leefklimaat voor en met iedereen.

Om deze ambitie te kunnen realiseren is integrale ondersteuning aan kwetsbare mensen noodzakelijk. Kortom:

- Flexibiliteit in het op- en afschalen van de ondersteuning;
- Contact zoeken en verbinding maken met de woonomgeving bij het vestigen van (groepen) kwetsbare inwoners;
- Intensieve samenwerking tussen specialistische ondersteuning en het voorliggend veld;
- Inzetten op preventie en financiële problemen zo snel mogelijk in de kiem smoren.

Bij het realiseren van de ambitie Thuis in de wijk worden de aanbieders en (vertegenwoordigers van) de doelgroep nauw betrokken, zodat de ontwikkeling breed wordt gedragen en aansluit bij de behoefte van de doelgroep, maar ook voor de aanbieders uitvoerbaar is.

Het meerjarig uitvoeringsplan vormt het kader, met een jaarlijkse uitvoeringsagenda en begroting. Via het meerjarig uitvoeringsplan maken we een doorkijk naar de ambities en doelstellingen op het thema Beschermd wonen. De ervaring leert dat landelijke ontwikkelingen en nieuwe inzichten soms om bijsturing vragen. Vandaar dat het uitvoeringsplan niet een in beton gegoten document is. De ambitie Thuis in de wijk is leidend, de weg er naar toe kan bijgesteld worden.

DOORONTWIKKELING BESCHERMD WONEN NAAR THUIS IN DE WIJK

Uitvoeringsplan Thuis in de wijk 2022-2025 / uitvoeringsagenda 2022

1. DOELGROEP

Inwoners die gebruik maken van Beschermd wonen of maatschappelijke opvang zijn zeer divers. Het gaat om personen van **18 jaar en ouder** met **complexe** psychische/psychosociale problemen, verslavingsproblematiek en/of dak- en thuisloosheid. Ze hebben daarnaast problemen op minimaal twee levensgebieden van de zelfredzaamheids-matrix (zoals gezondheid, financiën, wonen, dagbesteding en sociaal netwerk). Deze inwoners zijn **onvoldoende zelfredzaam** om deze problemen zelfstandig (of met hulp van de sociale omgeving) op te lossen en hebben specifieke combinaties van ondersteuning op diverse levensgebieden nodig. De personen hebben perspectief op activering en participatie en kunnen door- en uitstromen naar meer zelfstandige vormen van wonen en leven. Tevens moet onderkend worden dat een deel van deze doelgroep een tijdelijke behoefte (en noodzaak) heeft aan een verblijfssetting. Een intramurale setting blijft dus nodig voor zeer kwetsbare inwoners die aangewezen zijn op 24 uren toezicht¹ en ondersteuning, inclusief verblijf en “hotelfuncties” (voeding, dag-structuur, verzorging, e.d.).

Door de complexiteit van de problematieken van de doelgroep en om de ambitie Thuis in de wijk te laten slagen is het van belang dat we verbinding zoeken met andere beleidsterreinen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan samenwerken met Jeugd. Om goede afspraken te maken voor jeugdigen in een verblijfsetting na het bereiken van de 18 jarige leeftijd. Alsmede samenwerken met Schuldienstverlening, omdat financiële problemen een belangrijke factor kunnen zijn bij het ontstaan van multi-problematiek.

1.1 DOELGROEPONDERZOEK

Met ingang van 1-1-2021 is de Wlz opengesteld voor cliënten met zware GGZ-problematiek zonder verbeterperspectief. Zowel landelijk als regionaal heeft de openstelling van de Wlz geleid tot een doorstroming van een grote groep cliënten. In onze regio betekent dit een afname van het aantal cliënten Beschermd wonen/Beschermd thuis met circa 60%. Deze cliënten blijven in principe in zorg bij dezelfde aanbieder, maar worden voortaan gefinancierd

vanuit de Wlz en vallen dus niet meer onder de verantwoordelijkheid van de gemeenten.

De doelgroep die gebruik maakt en recht heeft op Beschermd wonen/Beschermd huis in het kader van de Wmo is de (toekomstige) doelgroep waarvoor de gemeenten zorg en dienstverlening organiseert. Door de uitstroom van een deel van de doelgroep naar de Wlz is de samenstelling van de doelgroep gewijzigd.

Om bovenstaande ontwikkeling goed in kaart te brengen is in 2021 een doelgroepanalyse uitgevoerd. Het is van belang om de kenmerken en mogelijkheden van de doelgroep goed in kaart te brengen om te bezien óf en zo ja welke acties noodzakelijk zijn om het huidige (nog resterende) aanbod Beschermd wonen/Beschermd thuis op de veranderende behoeften van de doelgroep aan te laten sluiten en om knelpunten aan te pakken.

We beschouwen de uitkomsten van het doelgroeponderzoek als een nulmeting voor de verdere doorontwikkeling. In de volgende paragrafen zullen we nog nader inzoomen op de effecten van de gewijzigde doelgroep voor de onderdelen toegang, financiën, contractering en monitoring.

AMBITIE DOELGROEP

- Het doelgroeponderzoek geeft ons inzicht in aantallen en kenmerken en in de ondersteuningsbehoefte van de resterende doelgroep Beschermd wonen/Beschermd thuis per gemeente.
- Het doelgroeponderzoek is de 0-meting waarmee we in 2022 de doorontwikkeling naar Thuis in de wijk inzetten. Passende zorg, een woonlocatie in een prettig leefklimaat, zinvolle daginvulling, passende ondersteuning en een gezonde financiële situatie staan hierin centraal.
- Om Thuis in de wijk te realiseren is samenwerken en verbinding zoeken met andere beleidsterreinen noodzakelijk.
- Cliëntvertegenwoordiging organiseren.

¹ Dit 24/7 toezicht is met name van belang omdat het hier personen betreft die niet in staat zijn om zelfstandig een inschatting te kunnen maken wanneer zij hulp dienen in te roepen.

DOORONTWIKKELING BESCHERMD WONEN NAAR THUIS IN DE WIJK

Uitvoeringsplan Thuis in de wijk 2022-2025 / uitvoeringsagenda 2022

2. TOEGANG

Het organiseren van een goede lokale toegang is belangrijk, zodat de drempel voor hulp vragen laag is en betrokken medewerkers over kennis en expertise beschikken. Tevens is een efficiënte en doelmatige inrichting van de toegang van belang.

Met de wetenschap dat de cliëntaantallen zijn gedaald is er gekeken naar het inregelen van deze toegangsfunctie en het vormgeven van trajectregie. Hierbij zijn de uitgangspunten, genoemd in het Regioplan 2020, de basis:

- De cliënt centraal;
- Behoud van kennis en expertise (kwaliteit);
- Borgen van continuïteit en flexibiliteit in de uitvoering ;
- Verbinding met de lokale toegang en lokale infrastructuur.

2.1 PROCESGANG VANAF 2022

De inwoner die een beroep wil doen op Beschermd wonen meldt zich bij de gemeente. De vraagverheldering wordt lokaal uitgevoerd door de desbetreffende gemeente. Daarbij kunnen 3 sporen gevolgd worden:

1. Vanuit de vraagverheldering is meteen duidelijk dat het **geen** Beschermd wonen betreft -> verzoek om ondersteuning wordt lokaal afgehandeld, mogelijk leidt dit tot inzet van Wmo-begeleiding;
2. Vanuit de vraagverheldering is meteen duidelijk dat het **wel** Beschermd wonen betreft -> er vindt een warme overdracht plaats naar de trajectregisseur;
3. De vraagverheldering geeft **geen direct uitsluitsel** -> samen met de trajectregisseur wordt een tandem gevormd om de vraagverheldering af te kunnen ronden en te bepalen of inzet van Beschermd wonen aan de orde is.

2.2 ROLLEN EN TAKEN

De aandachtfunctionaris Thuis in de wijk:

- werkt lokaal als Wmo consulent binnen de GR Peelgemeenten en heeft Beschermd wonen als aandachtsgebied;

- is naast de trajectregisseur mede dossierhouder voor de eigen inwoner;
- registreert (bij melding) de cliënt en de hulpvraag in ZorgNed;
- is bekend met lokale initiatieven die ingezet kunnen worden om de beweging naar "Thuis in de wijk" te versterken;
- is sparringpartner voor de trajectregisseur inzake lokale verbinding. Deze rol zal toenemen naarmate de cliënt zich verder ontwikkelt in meedoen en ontmoeten, en dus klaar is voor uitstroom van een intramurale Beschermd wonen setting;
- neemt de cliënt over zodra er afgeschaald is van Beschermd wonen naar Wmo begeleiding.

De trajectregisseur:

1. Is verantwoordelijk voor de indicatiestelling, opstellen van doelen en monitoring van de zorginzet;
2. Is verantwoordelijke voor op- en afschaling van zorginzet Beschermd wonen/Beschermd thuis;
3. Voert trajectregie, waaronder ook participatie in lokale interventies bij overlast of veiligheidsissues die betrekking hebben op de client Beschermd wonen / Beschermd thuis. en mogelijk daaruit voortvloeiende acties met betrekking tot de indicatie/zorgplan/escalatiemodel;
4. Betreft actief de aandachtfunctionaris naarmate de cliënt zich verder ontwikkelt in meedoen en ontmoeten, en dus klaar is voor uitstroom van een intramurale Beschermd wonen setting.

DOORONTWIKKELING BESCHERMD WONEN NAAR THUIS IN DE WIJK

Uitvoeringsplan Thuis in de wijk 2022-2025 / uitvoeringsagenda 2022

2.3 PRIVACY

In het werkproces zullen gegevens van cliënten overgedragen moeten worden. Hierbij worden de regels en wettelijke kaders toegepast en gewaarborgd. Om deze borging goed vorm te geven wordt gebruik gemaakt van de door de VNG verbindend verklaarde standaard verwerkersovereenkomst. Om de privacy en gegevensverwerking nader in te richten wordt er in het najaar van 2021 een plan van aanpak voor een DPIA (data protection impact assessment) opgesteld. In de periode Q4 2021 - Q1 2022 wordt de DPIA daadwerkelijk uitgevoerd. De DPIA maakt duidelijk óf en waar grote privacyrisico's ontstaan als er persoonsgegevens gebruikt worden. Ook laat het zien waar maatregelen genomen moeten worden om de risico's te verkleinen of te voorkomen. Indien nodig wordt de standaard verwerkersovereenkomst aangepast.

2.4 WOONPLAATSBEGINSEL (WPB)

Elke gemeente is verantwoordelijk voor haar eigen inwoners. Wettelijk wordt ingeregeld dat m.i.v. 1-1-2023 in principe de gemeente waarin de cliënt voor het laatst ingeschreven is, financieel verantwoordelijk is én de indicatie bepaalt. Indien cliënt voorafgaand aan de melding in een instelling verbleef, dan is de gemeente van inschrijving voorafgaand aan het verblijf (financieel) verantwoordelijk. Het woonplaatsbeginsel wordt lastig op het moment dat een cliënt zich in een ander gemeente meldt of voor een cliënt de best passende zorg in een andere gemeente gesitueerd is. Het WBP zullen we nader uitwerken zodra dit definitief is vastgesteld en inbedden in het uitvoeringsproces.

2.4 SCHOLING-INSTRUCTIE

We sluiten zoveel als mogelijk aan bij de huidige bestaande expertise. Dit wil onder andere zeggen dat de trajectregisseurs en de aandachtfunctionaris Thuis in de wijk elkaar voeden en ondersteunen en er een beroep gedaan kan worden gedaan op expertise binnen het project 'GGZ in de wijk' en/of op de expertise van de trajectregisseurs. Met de jaarlijkse evaluatie van de uitvoeringsagenda kunnen scholingsbehoeften of leervragen worden geïnventariseerd en uitgezet binnen de organisaties.

AMBITIE TOEGANG

- Met ingang van 1-1-2022 is de functie aandachtfunctionaris Thuis in de wijk ingebed in alle Peelgemeenten en kan vraagverheldering van nieuwe aanvragen Beschermd wonen lokaal uitgevoerd worden.
- In 2022 wordt een structuur voor periodiek (casus)overleg tussen trajectregisseurs en toegangsteams Peelgemeenten ontwikkeld, waarbij de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de cliënt en kennisdeling centraal staan;
- Het woonplaatsbeginsel is uitgewerkt en geïmplementeerd in het toegangsproces.

DOORONTWIKKELING BESCHERMD WONEN NAAR THUIS IN DE WIJK

Uitvoeringsplan Thuis in de wijk 2022-2025 / uitvoeringsagenda 2022

FIGUUR 1

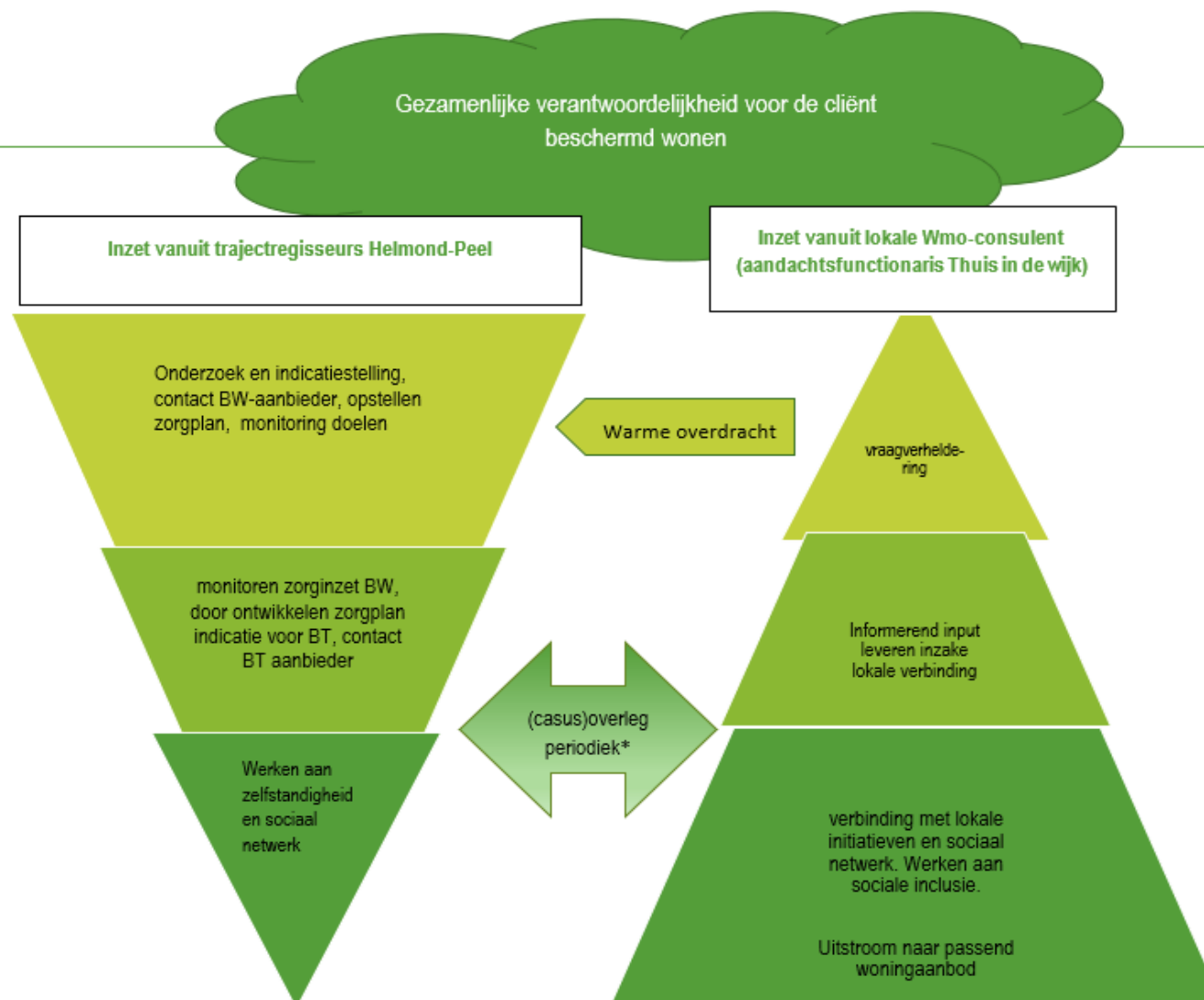
TOEGANG (SCHEMATISCH)

FASES

1. Instroom beschermd wonen en 1^e fase beschermd wonen (BW) = stabilisatie

2. Fase: van stabilisatie BW naar doorstroom Beschermd Thuis (BT)

3. Fase: naar uitstroom uit BT naar WMO - BG
Naar: Zelfstandig wonen eventueel met WMO begeleiding

*(casus)overleg: vaste momenten inplannen. Frequentie afstemmen op aantallen en behoefte.

DOORONTWIKKELING BESCHERMD WONEN NAAR THUIS IN DE WIJK

Uitvoeringsplan Thuis in de wijk 2022-2025 / uitvoeringsagenda 2022

3. LOKALE VERBINDING

3.1 VERBINDING MET LOKALE TOEGANG

In de vorige paragraaf hebben we al aangegeven dat de trajectregisseur in verbinding moet staan met de lokale teams. De lokale aandachtfunctionaris Thuis in de wijk is hierin een belangrijke schakel. De lokale verbinding reikt echter verder dan alleen de aandachtfunctionaris. Belangrijk is dat trajectregisseur de lokale sociale kaart kent om verbinding te kunnen maken met aanwezige initiatieven die bijvoorbeeld bijdragen aan het creëren van een steunend netwerk of het realiseren van een zinvolle daginvulling. Anderzijds moet het lokale toegangsteam ook de weg naar de trajectregisseur goed weten te vinden. Regelmatig overleg tussen de trajectregisseur en de aandachtfunctionaris Thuis in de wijk is daarin een belangrijke sleutel. De trajectregisseurs werken in het verlengde van de gemeentelijke toegang en zijn als zodanig ook werkzaam voor inwoners met een indicatie Beschermd wonen/Beschermd thuis vanuit Peelgemeenten. Daaruit volgt een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de cliënt. Lokale signalen moeten bij de trajectregisseur terecht komen. Maar ook andersom, daar waar een trajectregisseur hiaten onderkent in bijvoorbeeld lokaal aanbod, moet gemakkelijk het contact gezocht kunnen worden. We willen 2022 gebruiken om deze structuur op te bouwen, daarbij sluiten we waar mogelijk aan bij bestaande overlegvormen.

3.2 ONTWIKKELING LOKALE STRUCTUUR

Wat is nodig om de beweging van de cliënt Beschermd wonen naar “Thuis in de wijk” te versterken?

Zoals eerder geschetst betreft het hier een doelgroep met problematiek op meerdere leefdomen. Een gedeelte van deze doelgroep zal gedurende een (lange) periode afhankelijk zijn van intramuraal wonen. Thuis in de wijk is het streven waardoor noodzakelijk is dat er een sociale structuur rondom de cliënt opgebouwd wordt. Kernbegrippen hierin zijn “ontmoeten” en “meedoen”. Mogelijk dat dit deels past binnen al bestaande initiatieven, maar naar verwachting zal er ook een doorontwikkeling plaats moeten vinden om bestaande initiatieven toegankelijk te maken voor deze doelgroep. Dit vergt een lokale beleidsmatige check in samenwerking met de (lokale) uitvoering/trajectregisseurs.

Iedere gemeente is verantwoordelijk voor haar lokale ondersteuningsstructuur. We trekken hier echter gezamenlijk in op en leren van zowel van de successen als van de tegenvallers in andere gemeenten. Samen versterken we op deze wijze de regionale steunstructuur ten behoeve van sociale inclusie van deze doelgroep.

3.3 SAMENWERKING ZORGAANBIEDERS MET LOKALE PARTNERS

Om de cliënt gebruik te laten maken van aanwezige lokale initiatieven is het noodzakelijk dat zorgaanbieders Beschermd wonen/Beschermd thuis hier oog voor hebben en dit opnemen in het zorgtraject. Een goede samenwerking met lokale partners die deze initiatieven aansturen is hierbij essentieel.

In contractafspraken (zie paragraaf 6) kunnen hierover afspraken vastgelegd worden, maar belangrijker nog is om deze zorgaanbieders in persoonlijk contact te brengen met lokale initiatieven.

AMBITIE LOKALE VERBINDING

- Er is zicht op lokale initiatieven voor meedoen en ontmoeten in de samenleving.
- Er zijn lokale initiatieven die het meedoen en het ontmoeten mogelijk maakt voor deze doelgroep.
- Tussen de gemeenten is er afstemming / kennisuitwisseling.
- Het lokale veld en zorgaanbieders worden met elkaar in verbinding gebracht, zodat zij elkaar kunnen versterken bij het realiseren van de ambitie Thuis in de wijk.

DOORONTWIKKELING BESCHERMD WONEN NAAR THUIS IN DE WIJK

Uitvoeringsplan Thuis in de wijk 2022-2025 / uitvoeringsagenda 2022

4. WONEN

4.1 KRAPTE OP DE WONINGMARKT

Iedereen heeft behoefte aan een fijne en veilige woonsituatie in een prettig leefklimaat. De woningvraag blijft stijgen en er is schaarste aan kleine en betaalbare huurwoningen. Dit heeft ook zijn weerslag op de ambitie Thuis in de wijk. Krapte op de woningmarkt bemoeilijkt het snel vinden van een passende woonruimte. Met als gevolg dat door- en uitstroom stagneert. Belangrijk is dat mensen uit kunnen stromen naar hun wensgemeente. Hiermee bedoelen we dat mensen kunnen gaan wonen in de gemeente waar kans op duurzaam herstel het grootst is. Dit kan bijvoorbeeld terugkeren naar de voormalige woonomgeving zijn vanwege ondersteuning door het sociale netwerk of wonen in de gemeente waar men het beste in staat is om meedoen en ontmoeten vorm te geven. Iedere gemeente heeft een verantwoordelijkheid in het hebben van voldoende betaalbare woonvarianten. Gemeenten kunnen hierop investeren door prestatieafspraken te maken met de woningcorporatie. Inzicht hebben in de uitstroomcijfers en de herkomstgemeenten is dan van belang.

4.2 GEVOLGEN LEEFKLIMAAT

Om fijn en veilig te kunnen wonen is een prettig leefklimaat noodzakelijk. Een prettig leefklimaat bereik je met elkaar. Met de uitstroom en het opvangen van kwetsbare mensen in wijken kan het aantal signalen rondom overlast toenemen. Dit is een complex vraagstuk dat alle inwoners raakt. Intensieve inzet van alle partijen en een integrale aanpak met aandacht voor draagkracht, draagvlak en acceptatie is noodzakelijk. Een betere spreiding van kwetsbare mensen over de lokale gemeenten in plaats van geconcentreerd in Helmond draagt hier ook aan bij. Hierbij dient geschakeld te kunnen worden met de zorg- en veiligheidsketen, zowel centraal als lokaal.

4.3 WONEN EN ZORG

In het kader van de gewenste scheiding tussen wonen en zorg, moet niet de woonsituatie leidend zijn in de keuze van de zorgaanbieder. Dit zou in beginsel alleen het geval moeten zijn bij een verblijfssetting (intramuraal). In alle andere gevallen zou de cliënt in elke woning ondersteuning naar behoefte moeten kunnen ontvangen. Het gaat immers om zelfstandig wonen en huur betalen.

Dit betekent in principe geen verhuur van woonruimte door de zorgaanbieder om een eventuele afhankelijkheidsrelatie te voorkomen. Hiermee voorkomen we ook stagnatie in de afschaling naar ambulante Wmo begeleiding.

AMBITIE WONEN

- Er is inzicht in de uitstroom van Beschermd wonen naar Beschermd thuis en verdere afschaling naar Wmo begeleiding.
- In het zorgtraject is er tijdig aandacht voor door- en uitstroom.
- Kwetsbare mensen die uit Beschermd wonen stromen worden zo snel mogelijk naar een passende woning geholpen, waar de kans op duurzaam herstel het grootst is.
- Gemeenten zorgen voor woningaanbod voor uitstroom van de doelgroep.
- Er wordt extra inzet gepleegd op en creatieve/innovatieve oplossingen bedacht voor een verscheidenheid aan woningaanbod.
- Het uitgangspunt is dat wonen en zorg gescheiden is van elkaar.
- We werken aan positieve beeldvorming inzake de doelgroep om daarmee draagvlak in de wijk te bewerkstelligen.

DOORONTWIKKELING BESCHERMD WONEN NAAR THUIS IN DE WIJK

Uitvoeringsplan Thuis in de wijk 2022-2025 / uitvoeringsagenda 2022

5. FINANCIËN EN MONITORING

De landelijke stelselwijziging Beschermd wonen heeft al meerdere malen vertraging opgelopen. De laatste stand van zaken is dat de wettelijke taak Beschermd wonen met ingang van 1-1-2022 wordt ingevoerd, terwijl de financiële middelen met ingang van 1-1-2023 stapsgewijs gedecentraliseerd worden. De stelselwijziging kent een aantal punten die een belangrijk effect hebben op de het financiële kader en monitoring die we in moeten gaan richten. Onderstaand is in 10 punten de landelijke stelselwijziging in beeld verwoord:

Landelijke stelselwijziging

1. **(Financieel) ingroeipad van 10 jaar** (periode 2023 t/m 2032).
2. De ontwikkeling van het verdeelmodel verloopt in **10 jaar tijd van historisch verdeeld** over centrumgemeenten **naar een objectief verdeelmodel** in 10 stappen. De stappen volgen de ingeschatte in- en uitstroom voor de totale populatie tijdens de ingroeiperiode.
3. Gemeenten zijn **verplicht om regionaal samen te werken** tijdens het ingroeipad en daarna. Tijdens het eerste evaluatiemoment na 4 jaar wordt bezien of de **maatschappelijke opvang wordt doorgedecentraliseerd wanneer er meer inzicht is op de werking van het stelsel** en een beter beeld van de instroom is opgebouwd.
4. Huidige cliënten blijven, zolang hun indicatie loopt, financieel gezien onder de centrumgemeenten vallen (historisch budget). Alleen nieuwe instroom valt financieel onder het nieuwe objectief verdeelmodel.
5. De verrekening van de overgang van Wlz-cliënten vindt plaats via een ex ante uitname en een ex-post verrekening op regionaal niveau op basis van werkelijke uitstroom van cliënten.
6. Het stelsel bevat het principe van een kostenverrekening of woonplaatsbeginsel, zodat het duidelijk is welke gemeente verantwoordelijk is voor de kosten van beschermd wonende gemeente van herkomst voor een bepaalde periode de kosten betaalt van de voorziening in andere gemeenten.
7. Er vindt landelijke inkoop plaats voor enkele specialistische voorzieningen.
8. Er worden landelijke afspraken gemaakt over voldoende en juiste ambulante Zvw-zorg en over voldoende geschikte woningen.
9. Een onafhankelijke Taskforce jaagt de ontwikkeling aan, monitort de beweging en ontwikkeling van vraag en aanbod en bemiddelt in regio's waar samenwerking moeizaam verloopt.
10. Na (iedere) 4 jaar vindt door de Taskforce een onafhankelijke evaluatie plaats.

Nog niet alle stappen uit de stelselwijziging zijn doorgevoerd of gekoppeld aan een implementatiedatum. Hiervoor volgt de werkgroep actief de landelijke- en regionale ontwikkelingen, zodat deze tijdig in de uitvoeringsagenda kunnen

worden opgenomen. De verwachting is dat in de septembercirculaire 2021 deze **landelijke kaders verwerkt zijn** zodat inzicht ontstaat in de daadwerkelijk beschikbare budgetten per gemeente met ingang van 1-1-2023.

5.1 FINANCIËLE SOLIDARITEIT HELMOND-PEELGEMEENTEN

Onze samenwerking die is vastgelegd in ons regioplan² is gebaseerd op onderlinge solidariteit. Daarmee willen we het bestaande zorgaanbod en de huidige werkwijze in stand houden en gezamenlijk werken aan de doorontwikkeling naar Thuis in de wijk.

De samenwerking komt onder andere tot uiting in de financiële solidariteit die is vastgelegd in de Dienstverleningsovereenkomst. De 6 gemeenten dragen met ingang van 1-1-2023 gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de uitvoering en financiële afhandeling van Beschermd wonen/Beschermd thuis. Alle gemeentelijk budgetten, beschikbaar gesteld vanuit het gemeentefonds, worden samengevoegd en beheerd door de gemeente Helmond.

In dit uitvoeringsplan werken we uit hoe we deze middelen op transparante wijze inzetten voor de uitvoering en doorontwikkeling Beschermd wonen. We maken daarbij in de uitvoering geen onderscheid tussen bestaande cliënten en nieuwe cliënten. Een nog op te zetten monitor (via BI tool) zal een belangrijk instrument worden om op transparante wijze de ontwikkelingen in beeld te brengen. Daarnaast zal jaarlijks een begroting opgesteld worden die inzichtelijk maakt hoe de middelen worden besteed.

5.2 ONZE AANPAK VERSUS LANDELIJKE STELSELWIJZIGING

In de landelijke stelselwijziging is sprake van een financieringsmodel dat rust op 2 pijlers:

1. historisch budget (centrumgemeente Helmond) ten behoeve van financiering bestaande klanten Beschermd wonen, zolang hun indicatie loopt.
2. objectief verdeelmodel dat voor alle gemeenten van toepassing is, waarbij het aantal nieuw ingestroomde cliënten leidend is.

In onze samenwerking voegen we alle budgetten Beschermd wonen bij elkaar voor de totale uitvoering (zorgkosten en uitvoeringskosten). De definitie van een

² Doorontwikkeling Beschermd wonen in de Peelregio: Inclusie Centraal

DOORONTWIKKELING BESCHERMD WONEN NAAR THUIS IN DE WIJK

Uitvoeringsplan Thuis in de wijk 2022-2025 / uitvoeringsagenda 2022

nieuwe cliënt “een inwoner die het afgelopen jaar, teruggerekend vanaf de datum dat de client zich meldt geen aanvraag heeft gedaan en geen gebruik heeft gemaakt van een Beschermd wonen voorziening in de regio waar hij/zij zich meldt, die gefinancierd werd vanuit centrummiddelen of historisch budget”.

In onze uitvoering maken wij geen onderscheid tussen deze cliënten. De beweging naar “Thuis in de wijk” maken wij voor al onze cliënten.

Voor het landelijke financieel kader zullen wij echter het onderscheid tussen historische cliënt Beschermd Wonen en nieuwe cliënt Beschermd thuis wel inzichtelijk moeten houden, zodat we zelf kunnen voorzien hoe de verhouding historisch/objectief budget zich ontwikkelt. Bovendien is het niet uitgesloten dat deze informatie ook uitgevraagd zal worden voor een landelijke monitoring.

Dit aspect zullen we meenemen in de ontwikkeling van een gezamenlijke monitor.

5.3 MONITOR BESCHERMD WONEN-BESCHERMD THUIS

Aangezien we het komende najaar (2021) de nulmeting in het kader van het doelgroepenonderzoek af denken te ronden hebben we dan de basis voor het opzetten van een goede monitor. Belangrijke aspecten in de monitor zijn:

1. Aantallen

- cliënten per gemeenten (historisch-nieuw)
- Beschermd wonen- Beschermd thuis
- leveringsvorm pgb of zin
- Gemeente van herkomst en gemeente van verblijf

2. Status:

- Instroom (nieuw of recidive)
- Doorstroom
- Uitstroom (inclusief reden)
- Wachtlijden

3. Realisatie:

- begroot bedrag
- beschikt bedrag
- betaald bedrag

De monitor is een essentieel instrument om inzicht en sturingsinformatie te verkrijgen. Vanuit de monitor zullen we periodiek een voortgangsrapportage maken. Deze voortgangsrapportage zal een vast onderdeel worden van het periodieke bestuurlijk overleg (kwartaaloverleg) en de P&C cyclus.

5.4 SAMENWERKINGSSTRUCTUUR

Naast deze samenwerkingsstructuur op gebied van de uitvoering is er nog een andere samenwerkingsstructuur, namelijk die op financieel, beleidsmatig en bestuurlijk niveau. De voortgang van de gestelde ambities monitoren en het evalueren van de samenwerkingsafspraken dient immers ook plaats te vinden. In Figuur 2 (pagina) is de samenwerkingsstructuur op dit niveau weergegeven.

5.4 BEGROTING

Met ingang van 2023 treedt landelijk het nieuwe objectief verdeelmodel in werking en start ook het financiële ingroeipad Beschermd wonen. Alle gemeenten ontvangen met ingang van dit jaar middelen Beschermd wonen. Afspraak is dat we deze middelen onverkort doorsluizen naar gemeente Helmond (regiegemeente) ten behoeve van onze samenwerking Beschermd wonen/Beschermd thuis. Jaarlijks wordt er een begroting opgesteld en wordt verantwoording afgelegd over de besteding van de middelen. Tevens zal een P&C cyclus opgesteld worden die aanhaakt aan de regulier P&C cyclus van de gemeenten. Daarin zullen tussenrapportages en (financiële) voortgang een vast onderdeel vormen.

DOORONTWIKKELING BESCHERMD WONEN NAAR THUIS IN DE WIJK

Uitvoeringsplan Thuis in de wijk 2022-2025 / uitvoeringsagenda 2022

De begroting wordt ter consultatie en zwaarwegend advies voorgelegd aan het bestuurlijk overleg Beschermd wonen/maatschappelijke opvang en zal vervolgens vastgesteld worden door DB Peelgemeenten en College gemeente Helmond.

In het voorjaar van 2022 zullen we de begroting voor het jaar 2023 opstellen. Het jaar 2022 zullen we tevens gebruiken om samen met de financieel adviseurs van Helmond en GR Peelgemeenten een P&C cyclus op te stellen.

AMBITIE FINANCIËN EN MONITORING

We hebben inzicht in de cijfers en ontwikkelingen BW-BT (hoeveel inkomsten/uitgaven en cliënten hebben we in onze samenwerking). Hiervoor wordt:

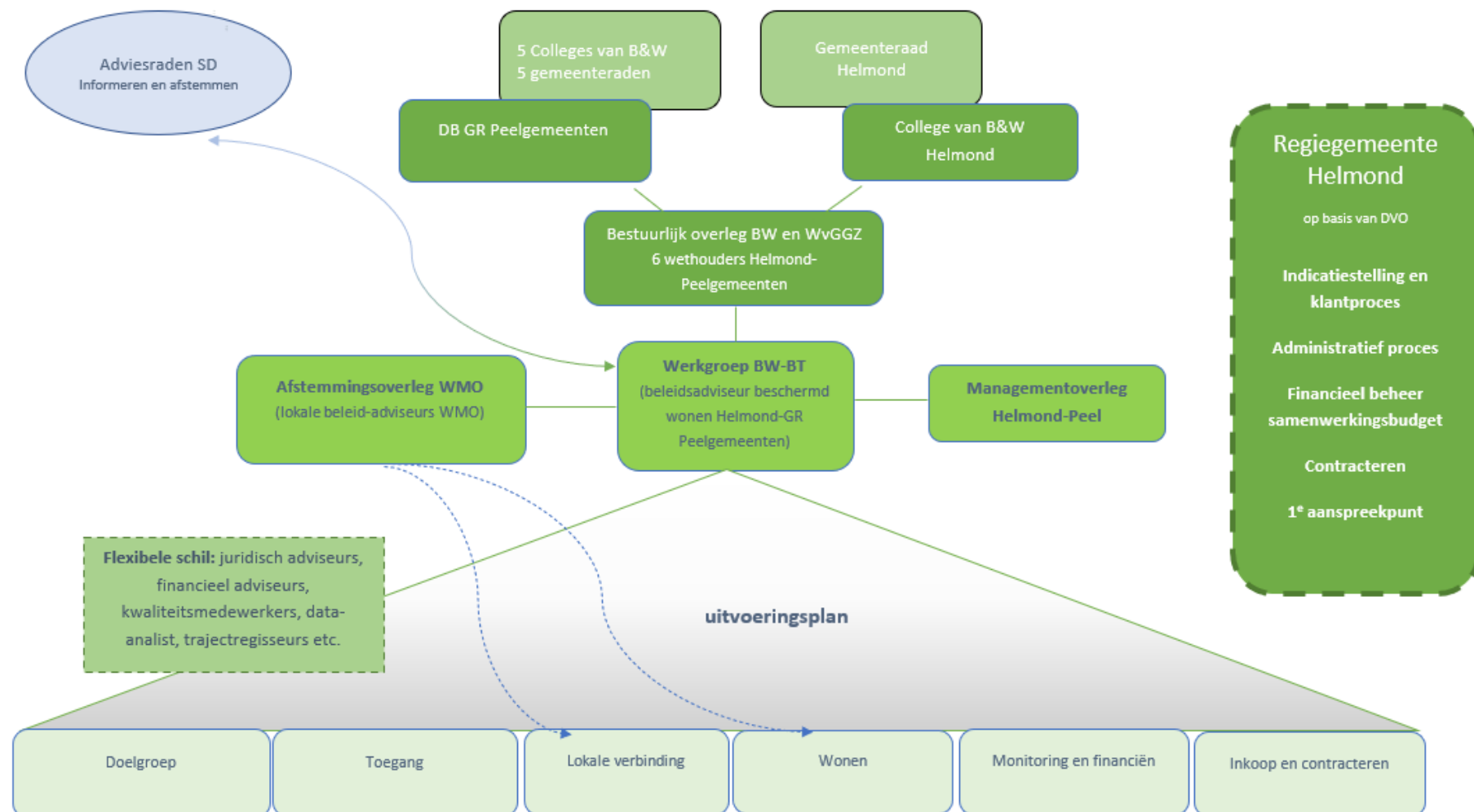
- jaarlijks een begroting opgesteld met als financieel kader de beschikbare landelijke middelen Beschermd wonen voor onze 6 gemeenten. In de begroting worden de geprognoseerde programmakosten en uitvoeringskosten gespecificeerd. De eerste begroting betreft het jaar 2023 en deze zal in het voorjaar van 2022 opgesteld worden;
- In 2022 wordt samen met de financieel adviseurs van Helmond en Peelgemeenten een P&C cyclus opgesteld met periodieke evaluatie/rapportage momenten voor beleid en financiën, inclusief sturingsinformatie vanuit de monitor;
- In 2022 een monitor gebouwd waarin we in ieder geval de volgende aspecten opnemen:
 - Aantallen
 - Status
 - Realisatie
- Vast onderdeel van het periodieke bestuurlijk overleg zal een voortgangsrapportage betreffen inzake de bovengenoemde aspecten vanuit de monitor. Hiermee geven we inzicht in de voortgang i.r.t. het financiële kader.

DOORONTWIKKELING BESCHERMD WONEN NAAR THUIS IN DE WIJK

Uitvoeringsplan Thuis in de wijk 2022-2025 / uitvoeringsagenda 2022

FIGUUR 2

Structuur samenwerking Beschermd wonen - Beschermd thuis Helmond-Peelgemeenten

DOORONTWIKKELING BESCHERMD WONEN NAAR THUIS IN DE WIJK

Uitvoeringsplan Thuis in de wijk 2022-2025 / uitvoeringsagenda 2022

6. INKOOP-CONTRACTERING

6.1 HUIDIG CONTRACT

Het huidige contract 'Wmo Beschermd wonen en Begeleiding Plus gemeente Helmond' kent een looptijd t/m 31 december 2024. Dit contract is afgesloten tussen Helmond als Centrumgemeente en de aanbieders Beschermd wonen/Begeleiding Plus. Aangezien er sprake is van bestuurlijk aanbesteden hoeven we niet te wachten tot 1 januari 2025 met het doorvoeren van veranderingen.

In Q3 2021 zijn we gestart met de leergang Inkoop Wmo. In deze leergang gaan we aan de slag met het opstellen van een visie op inkoop Wmo (waaronder Beschermd wonen-Beschermd thuis) en gaan we tevens praktisch aan de slag met de voorbereiding van de doorontwikkeling van inkoop van o.a. Beschermd wonen in de eigen regio. In een aantal stappen wordt toegewerkt naar een passend inkoopdocument/strategie dat duidelijkheid biedt over het doel en de wijze van de inkoop en het draagvlak van de samenwerkende gemeenten en de aanbieders in de regio. De leergang Inkoop Wmo wordt beschikbaar gesteld door het Programma Inkoop en Aanbesteden Sociaal Domein in samenwerking met EHdK.

6.2 DOORONTWIKKELING CONTRACT

Afhankelijk van de uitkomsten van het doelgroepenonderzoek en de leergang inkoop Wmo is mogelijk doorontwikkeling van het contract noodzakelijk. Zodra we inzicht hebben in de doelgroep en hun behoefte, kunnen we bepalen of het huidige gecontracteerde aanbod nog passend is en waar eventuele hiaten zitten. Hierbij moet ook kritisch gekeken worden naar de huidige producten Beschermd wonen/Beschermd thuis. Het is belangrijk dat de producten aansluiten op de behoefte van de doelgroep en flexibel ingezet kunnen worden. Het uitgangspunt is in ieder geval passend aanbod en een goede spreiding van dit aanbod over de regio. Tot slot is intensieve samenwerking tussen de aanbieders met lokale initiatieven in het voorliggend veld noodzakelijk. Dit om de ambitie Thuis in de wijk te realiseren.

Naast een mogelijke inhoudelijke doorontwikkeling van het contract moeten er ook afspraken gemaakt worden over het contractbeheer. De gemeente Helmond is contractpartij voor aanbieders Beschermd wonen/Beschermd thuis en is verantwoordelijk voor het afsluiten van contracten en het uitvoeren van

contractbeheer alsmede het relatie- en contractmanagement. Momenteel heeft Bizob, vanwege het faciliteren van het contractbeheersysteem (Negometrix), ook nog een rol in het contractbeheer. De rol en de afspraken hieromtrent worden geëvalueerd om vervolgens deze constructie te continueren of aan te passen.

6.3 RISICO'S

Inkrimping van het aantal plekken Beschermd wonen is een reële verwachting door de afname van het aantal mensen Beschermd wonen en de ambitie om veel meer toe te werken naar Thuis in de wijk. Daarnaast geven aanbieders aan dat ze geen plekken specifiek voor Beschermd wonen vrij gaan houden, waardoor de kans bestaat dat de Wlz doelgroep deze plekken inneemt en er wachtlijsten ontstaan. De ontwikkelingen worden gemonitord en risico's, knelpunten en mogelijkheden worden geïnventariseerd.

6.4 NIEUW CONTRACT

Een nieuw (of tussentijds gewijzigd) contract wordt namens de gemeente Helmond en de GR Peelgemeenten ondertekend door gemeente Helmond en de aanbieders Beschermd wonen en Beschermd Thuis. Ook voert gemeente Helmond het contractbeheer en relatie- en contractmanagement uit. In gezamenlijkheid worden de inkoopcriteria opgesteld.

AMBITIE INKOOP-CONTRACTERING

- De contractering met de aanbieders Beschermd wonen/ Beschermd thuis draagt bij aan de doorontwikkeling van Beschermd wonen naar Thuis in de wijk.
- Via inkoopafspraken wordt er gezorgd voor een passend en dekkend aanbod Beschermd wonen/Beschermd thuis.
- Er zijn duidelijke inkoopafspraken rondom op- en afschalen gemaakt, zodat de kans op duurzame uitstroom en de ambitie Thuis in de wijk bewerkstelligd wordt.
- Er komt een intensievere samenwerking tussen aanbieders, zodat er gebruik gemaakt kan worden van elkaars expertise en van op- en afschalen
- Aanbieders worden via inkoopafspraken gestimuleerd het contact en samenwerking met lokale voorzieningen in het voorliggend veld op te zoeken.